

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk:

2024-029288

Datum b&w-vergadering:

14 mei 2024

Onderwerp:

Voortgang Integraal Zorgakkoord (IZA) in de regio Centraal Gelderland

Kennis nemen van:

Informatiememo

Status advies:

openbaar

Argument: (indien niet openbaar)

Portefeuillehouder:

Wethouder Teunissen

Betrokkenen bij voorstel extern:

RPO Zorg / MGR Sociaal domein centraal Gelderland

Betrokkenen bij voorstel intern:

TSOS/TBO

Bijlagen:

1. Regioplan Centraal Gelderland

Inleiding

De kwaliteit en toegankelijkheid van zorg en ondersteuning in Nederland staan onder druk. Onder andere door vergrijzing, een toenemende zorgvraag en personeelsschaarste zal de komende jaren de vraag naar zorg sneller stijgen dan het aanbod. Tegelijkertijd zijn er grenzen aan de beschikbaarheid van zorg, door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt. De groeiende zorgvraag zorgt bovendien voor een uitdaging bij het betaalbaar houden van de zorg. Als we doorgaan op de huidige weg, loopt het vast en kan niet meer iedereen rekenen op goede en tijdige zorg en ondersteuning. Regio Centraal Gelderland is hierin helaas geen uitzondering. Daarom hebben landelijk patiëntenverenigingen, zorg- en welzijnsaanbieders, gemeenten, zorgverzekeraars, en de overheid in het IZA afgesproken met elkaar in te zetten op transformatie in de zorg, zodat deze ook voor de toekomst houdbaar is. Het doel en de richting van het IZA is duidelijk: de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS, VNG en een groot aantal partijen in de zorg. Ondertekenaars van het IZA zijn onder meer koepelorganisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg. De VNG is, namens de gemeenten, één van de ondertekenaars van het IZA.

Landelijke doelstellingen

De doelstelling van het [IZA](#) is om de zorg ook voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken wordt op acht thema's ingezet:

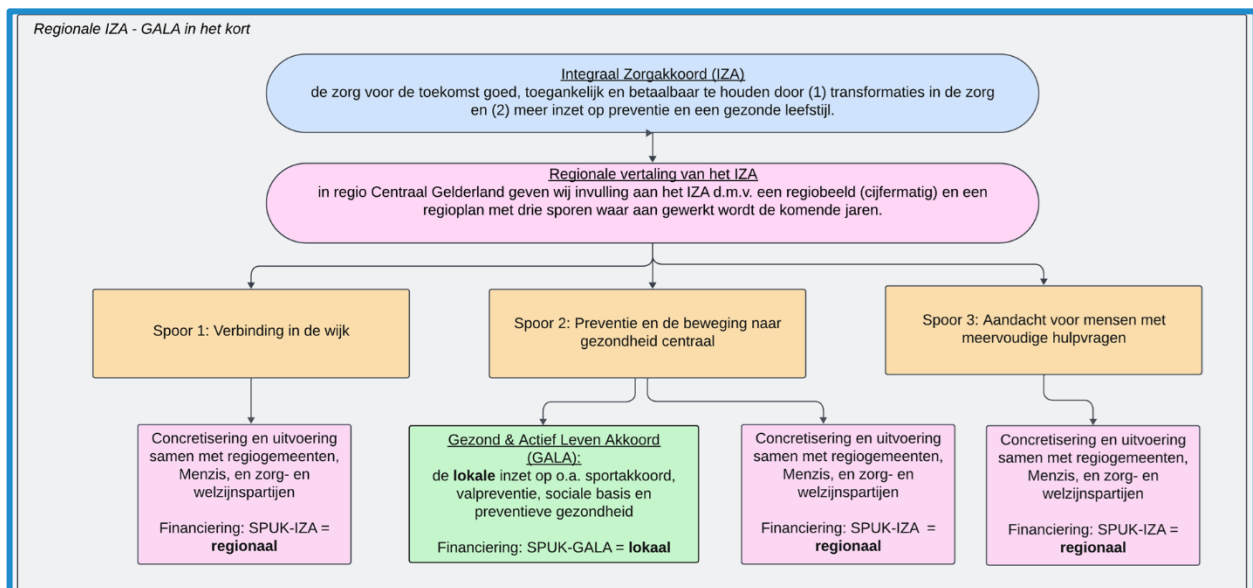
- Samenwerking in de acute zorg
- Toekomstbestendig zorglandschap door concentratie en spreiding
- **Versterking organisatie eerstelijnszorg**
- **Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en ggz**
- **Gezond leven en preventie**
- Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals
- Digitalisering en gegevensuitwisseling
- Contractering

Gemeenten spelen met name op de (vetgedrukte) thema's 'versterken eerstelijnszorg', 'samenwerking sociaal domein' en 'gezond leven en preventie' een grote rol. Het GALA (hierna: Gezond Actief Leven Akkoord) is de concretisering van het thema 'gezond leven en preventie' op basis van de onderstaande doelstellingen. De specifieke doelstellingen in het GALA zijn:

- a) terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- b) een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- c) het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- d) een gezonde leefstijl
- e) versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- f) vitaal ouder worden
- g) domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur

Focus op preventie

Om de zorg in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden staat op het gebied van preventie een hoop te gebeuren in de komende jaren. Zowel zorgverzekeraars, als VNG en ministerie van VWS hebben uitgesproken dat er een verschuiving van zorg naar preventie moet gaan plaatsvinden: een verschuiving van focus op ziekte naar focus op gezondheid. In het IZA en het GALA is verder uitgewerkt hoe dit regionaal en lokaal zou moeten worden vormgegeven. Vanuit beide akkoorden krijgen gemeenten regionale en/of lokale middelen om in te zetten op de beweging naar een gezonde generatie. Het GALA richt zich op de lokale structuur rondom preventie. Het IZA gaat over de regionale (domeinoverstijgende) samenwerking, zoals is weergegeven in onderstaande figuur.

Regioplan Centraal Gelderland

Binnen het IZA is afgesproken dat de eerste stap het opstellen van een regiobeeld is waarin de belangrijkste opgaven voor de regio zijn beschreven rondom zorg en ondersteuning de komende jaren. Het regiobeeld voor de regio Centraal Gelderland¹ is inmiddels opgeleverd en is gepubliceerd op de website dejuistezorgopdejuisteplek.nl. Dit regiobeeld geeft een overzicht van de belangrijkste data over zorgvraag en aanbod, gezondheid en leefstijl, bevolkingsontwikkeling, sociale en fysieke omgeving in onze regio. En vormt daarmee ook het basisbeeld voor het regioplan. De afgelopen maanden is er hard gewerkt aan het regioplan dat een uitwerking is hoe we de opgaven voor de regio de komende jaren aan kunnen pakken. Gemeenten, organisaties in het sociaal domein en de zorg gaven op allerlei manieren input. Dat deden ze onder meer in verschillende bijeenkomsten en de mogelijkheid tot het geven van feedback op de conceptplannen. Het regioplan geeft in de periode tot 2027 richting aan de opgaven voor de regio Centraal Gelderland op de volgende thema's:

¹ Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort, Zevenaar

1. Verbinden in de wijken

In dit thema gaat het om een fysieke en sociale omgeving die gezondheid en vitaliteit stimuleert. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de sociale structuren om inwoners te laten ontspannen of elkaar te ontmoeten in een buurt waar ze zich veilig en gesteund voelen.

2. Preventie en de beweging naar gezondheid centraal

In dit thema staat preventie en gezondheid van alle inwoners centraal. Een gezonde jeugd begint bij een gezonde omgeving. Met dit thema beogen we dat alle jongvolwassenen op poleposition beginnen met gelijke kansen op gezondheid. We werken toe aan een gezonde generatie, maar houden tegelijkertijd oog voor de oudere generaties (ouders en grootouders) die ook elk hun specifieke behoeften en uitdagingen kennen.

3. Aandacht voor mensen met meervoudige hulpvragen

Met het laatste thema leggen we de focus op meervoudige hulpvragen. Bij de meest kwetsbare inwoners ontbreekt vaak een eigen (sociaal) netwerk. Deze doelgroep heeft meervoudige hulpvragen en heeft vaak ondersteuning vanuit meerdere domeinen nodig. Daarbij staat de hulpvraag van de inwoner centraal, waarbij de professional vanuit zijn/ haar deskundigheid (specialist) aansluit door een samenhangende aanpak tussen zorg, welzijn, veiligheid, huisvesting en werk en inkomen.

Het regioplan is gericht op het beschrijven van de ambitie, het wat, maar de invulling, het hoe, die is nog niet concreet ingevuld. Met de betrokken regionale partners gaan we samen werken aan de verdere concretisering aan de hand van de drie themalijnen in de eerste helft van 2024 met als resultaat een regionale werkagenda. Voor de uitwerking kan gedacht worden aan (het opschalen van) reeds in gang gezette lokale initiatieven met de regionale scope die zich aandienen vanuit de drie hierboven genoemde thema's. Als voorbeeld valt te denken aan: zorg en preventie verbinden zoals nu bijvoorbeeld al gebeurt in de gemeenten Zevenaar, Velp, Zuid Dieren en Rheden. Daarbij wordt geprobeerd de verkokering van zorg en preventie te doorbreken door ontschotten met wijkbudgetten waarbij inwoners zelf ook gaan verdelen. Een ander mooi voorbeeld is de samenwerking GGZ in de subregio de Liemers met als doel om de GGZ duurzaam toegankelijk en beschikbaar te houden te houden. In dit project werken verschillende gemeenten samen met zorg- en welzijnspartners en de zorgverzekeraar.

Meerdere voorbeelden per thema vindt u in het regioplan Centraal Gelderland. Bijgevoegd vindt u het regioplan Centraal Gelderland.

Financiën

Wat betreft de financiën onderscheiden wij twee geldstromen:

- IZA-transformatiemiddelen: dit zijn middelen die de zorgverzekeraars en zorgkantoren (in onze regio is de preferente zorgverzekeraar/ zorgkantoor Menzis) beheren en ingezet kunnen worden voor transformaties in de zorg. Deze middelen zijn voornamelijk bedoeld voor de zorgorganisaties die worden bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet en minder voor de zorgorganisaties die vanuit het sociaal domein worden bekostigd. Als gemeente hebben wij een (beperkte) adviserende rol, tenzij er concrete inzet vanuit de gemeente nodig is. Op dat moment is de gemeente partner en moet actief betrokken worden bij het transformatieplan.

- IZA-SPUK: voor regio Centraal Gelderland is ongeveer 3,5 miljoen per jaar (tot en met 2026) beschikbaar voor uitvoering van het regioplan en de verplichte onderdelen uit het IZA in samenwerking met onder andere de regiegemeenten, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, huisartsen en VGGM. Gemeente Arnhem is de mandaatgemeente die de middelen ontvangt en beheert namens de regio.

Communicatie

Behandelend adviseur voor technische vragen B. Bloem, tel.: 06 58081503, e-mail: b.bloem@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris de burgemeester,

P.J.E. Breukers

R.P. Hoytink-Roubos